

Дейнега Р.В.

магістр,

Київський університет імені Бориса Грінченка

ЖІНОЧИЙ ОБРАЗ У МИСТЕЦТВІ

Жіночий образ у мистецтві – це без перебільшення вічна тема, до якої знову і знову звертаються митці, відображаючи свої власні відчуття й бачення стосовно загадкової й неосяжної жіночої сутності. Зазвичай ці образи передають художню ідею, тому, як правило, згадуються у контексті символів. Історія цього явища починає свій шлях із початку народження мистецтва. Перші зображення жіночих образів, датуються періодом верхнього палеоліту, які мають безперечно символічне значення. Зображення жіночої постаті обмежувалось лише візуалізацією дітородних жіночих органів, тобто, у кращому випадку, нижньої частини тіла, а то й просто символів, які дослідники інтерпретують як жіночі [1]. Таким чином, зображення жінки, у першу чергу, символізувало родючість та добробут.

З плином часу змінювались критерії жіночої краси, але практично всі художники, з найдавніших часів і до сучасності, не переставали звертатись у своїй творчості до образу жінки, який втілювали як у портреті, так і в сюжетних сценах, роблячи жінку центральним персонажем, головною дійовою особою художнього твору. Дами з полотен старих майстрів вирізнялись пишним вбранням, зачісками, великою кількістю коштовних прикрас. Кожна деталь портрету – одяг, ретельно підібрані аксесуари та атрибути портретованої, могли багато розповісти про особу, її епоху, стиль життя і соціальний статус.

Чим більш символічно навантажений образ, тим дужче він привертав увагу глядачів та поціновувачів мистецтва. На полотнах оживали міфи чи сюжети поем, в яких жінки завжди відігравали важливу роль. Велике значення має не лише трактування образу художником, нюанси, помічені ним стають точкою сходження розуміння художника та сприйняття глядачем образу. Саме тому прототипами слугували цілком реальні постаті, в яких художники знаходили своє натхнення. В їх витворах мистецтва вони ставали богинями, німфами, відьмами або баченням самої себе, очами митця.

Художник трактує жінок по-різному. Іноді вони відверто сексуальні і чуттєві, але при цьому в них немає пошлості і вульгарності. В інших, вона муза – войовнича і неприступна. Кожний митець самобутній по своїй природі. У кожного своя манера, свій стиль. Але з якою любов'ю вони зображують цей образ на полотні.

Однією з найбільш відомих натурниць 19 сторіччя була Елізабет Сіддал, дівчина, чий образ постає перед нами з полотен прерафаелітів. Бронзове волосся та витончені риси обличчя зробили її головною натурницею вікторіанської епохи. До знайомства з прерафаелітами дівчина працювала у салоні капелюхів, де її зустрів Уолтер Деверелл [2]. Познайомившись з прерафаелітами, вона стала невід'ємною частиною їх творчого життя.

У своїх роботах митці створювали вигадані образи, споглядаючи на лице прекрасних жінок. Були й ті, що натхненні красою передавали своє бачення на полотні. А ось, наприклад, художник Костянтин Бранкузі створив скульптуру «Принцеса Х», яка символізує жіноче бажання і марнославство [3]. Передав у своїй роботі враження від особи, який вона склала в його голові. Саме так він побачив Марі Бонапарт, правнучку брата Наполеона Бонапарта.

Сучасне мистецтво ставить перед собою вже інші задачі, але жіночі образи залишаються і надалі актуальними. Митці сучасності продовжують трансформувати їх у своїх творах. Ось наприклад, британська художниця Дженні Савіль, довгий час працювала лише з жіночими образами. На даний момент, картина Савіль є найдорожчим проданим лотом серед жінок. Її автопортрет «Proped» був куплений на аукціоні Sotheby's за рекордні \$12,4 млн [4].

Можна зробити висновок, що образ жінки у мистцеві буде залишатись і надалі актуальним. Вони були натхненням, як прийнято казати – музою митців. Світові шедеври було створені під впливом жінки. Це джерело натхнення, яке ніколи не вичерпає своїх ресурсів.

Список використаних джерел:

1. Стоян С.П. Символізм жіночих образів у західноєвропейському образотворчому мистецтві [Електронний ресурс] / Стоян С.П. // Гуманітарний часопис. – 2013. – Режим доступу: http://www.irbisnbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=gumc_2013_3_17/

2. Top-10 відомих натурниць [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://arzamas.academy/mag/513-nature>

3. Sheldon Museum of Art: Brancusi, Princesse X [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sheldonartmuseum.org/work/brancusi-princesse-x/>

4. Jenny Saville: Artworks and Biography [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.artnet.com/artists/jenny-saville/>

Животкова М.С.

студент,

Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

ЕКОЛОГІЧНІСТЬ ХУДОЖНЬОГО МИСЛЕННЯ ПІВНІЧНОАМЕРИКАНСЬКИХ ІНДІАНЦІВ

«Екологізм» мислення корінного населення Америки – індіанців відображається в їх світосприйнятті, він проходить через всю їх історію. Індіанці вірують у духів, відчувають свій зв'язок з пращурами, з природою, з якою людина, на їх думку, має жити в гармонії, а не ставити себе вище природи, що проявляється у художній творчості, ритуалах. Взагалі, тема гармонії має визначне значення у поглядах індіанців, вони вважають що людина, яка не має внутрішньої гармонії, замість того, щоби жити в цьому світі, буде боротися з ним, замість того, щоби вчитися у нього, буде боятися його. Вражає як цілісно і естетично пов'язані всі аспекти їх життя, як одне перетікає в інше, створюючи нерозривне поєднання традицій, вірувань і способу життя. І тому неможливо описати екологічність художнього мислення індіанців без розповіді про їхній світогляд, його витоки.

Як сказав індіанський письменник, автор історичних книг Мато Нажин (Лютер Ведмідь), з індіанського сприйняття життя випливає велика свобода – палка і всеосяжна любов до природи, повага до життя, збагачуюча віра у Вищу Силу, а також чесноти правди, гідності, великодушності, рівності та братерства як провідні чинники людських відносин [1]. У художній творчості індіанці, на думку Дж. Уайта [2], часто використовували символіку, образність і схематичність, що пояснювалось прагненням зобразити душу і внутрішній духовний світ, а не зовнішню оболонку, ці малюнки хоча і були надзвичайно естетичні,